

Dosarul nr. 2ra-428/2022
2-19064815-01-2ra-06042022

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (M. Stratan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

07 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Nina Vascan
Aliona Miron
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elizaveta
Doroftei împotriva lui Emilian Pavliuc și Ludmilei Pavliuc cu privire la obligarea
demolării bunului, defrișarea copacilor și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 28 iunie 2019, Elizaveta Doroftei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Emilian Pavliuc și Ludmilei Pavliuc, solicitând obligarea pârâților să
demoleze șopronul pentru păstrarea lemnului cu amplasarea la o distanță minimă de
doi metri de la hotarul gospodăriilor, obligarea pârâților să defrișeze copacii de
salcâm ce cresc în nemijlocita apropiere de gard, încasarea din contul pârâților a
prejudiciului moral în mărime de 3500 de lei, încasarea din contul pârâților a
cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 775 de lei.

În motivarea acțiunii Elizaveta Doroftei a indicat că, pârâții Emilian Pavliuc și
Ludmila Pavliuc îi sunt vecini, iar pe parcursul unei perioade îndelungate de timp
dânșii au avut un comportament agresiv față de reclamantă și familia sa, sistematic
inițiau certuri, scandaluri, mereu au creat condiții insuportabile de trai prin
construcția unor încăperi auxiliare lângă gardul ce desparte gospodăriile, punând în
pericol de demolare bucătăria de vară a reclamantei care a fost edificată cu mult
înainte ca ei să procure gospodăria vecină.

Reclamanta a invocat că anterior acțiunile vecinilor au fost obiect de examinare
judiciară privind demolarea acestor edificii, ca ulterior din nou să instaleze în același
loc o nouă șură pentru depozitarea lemnului.

Reclamanta a relatat că în nemijlocita apropiere de gard pârâții au plantat șapte
arbori de salcâm, care au crescut la înălțimea de aproximativ 15 metri și care îi
umbresc grădina, făcând imposibilă cultivarea plantelor pe lotul de teren ce-i

aparține. Dânsa a încercat de mai multe ori să discute cu pârâții referitor la mutarea șopronului și defrișării copacilor, însă dânsii au refuzat. Mai mult, reclamanta susține că a fost insultată de Ludmila Pavliuc, fapt ce a determinat-o să se adreseze de mai multe ori la autoritatea locală, care în ultimă instanță a delegat un specialist al primăriei și a constatat starea de lucruri.

Reclamanta a invocat că Primăria s. Sculeni prin scrisoarea nr. 161 din 21 iunie 2019, i-a comunicat faptul că în urma ieșirii la fața locului s-a constatat că arborii cresc la depărtarea de 10-20 cm de gard, iar masa lemnoasă depozitată nu este lăsată pe plasa metalică ce desparte gospodăriile, fără însă a indica că apele pluviale de pe șopron se scurg sub casa sa și este pusă în pericol de la umiditatea intensivă a temeliei ei.

Reclamanta a invocat că le-a solicitat pârâților înlăturarea obstacolelor sub condiția adresării în instanța de judecată, care însă au fost ignorate.

Reclamanta consideră că urmează să fie reparat prejudiciului moral în mărime de 3 500 de lei, deoarece pârâții nu au conștientizat necesitatea de a nu-i crea incomodități prin acțiunile descrise, în condițiile în care există o hotărâre de judecată.

Reclamanta a indicat că, în anul 2006, împreună cu soțul Mihail Doroftei (decedat) a întocmit un contract de înstrăinare a bunului imobil cu condiția întreținerii pe viață pentru feciorul Anatolie, care locuiește separat în gospodăria proprie și deoarece îi sunt afectate interesele sale este îndreptățită să înainteze prezenta acțiune.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Elizaveta Doroftei împotriva lui Emilian Pavliuc și Ludmila Pavliuc cu privire la obligarea demolării bunului, defrișarea copacilor și repararea prejudiciului moral (f.d.47, 53-58, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță cu referire la prevederile art. 117, 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 453, 463, 500, 501, 586, 587, 588, 597, 598 din Codul civil (în redacția în vigoare la data apariției raportului juridic), a concluzionat asupra netemeinicii acțiunii depuse de către Doroftei Elizaveta.

Prin decizia din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Elizaveta Doroftei și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Elizaveta, casată integral decizia din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.138-145, vol. I).

Rejudecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 28 septembrie 2021, corectată prin încheierea din 15 februarie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul declarat de Elizaveta Doroftei și a casat hotărârea din 16 octombrie 2019 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea a fost admisă parțial.

S-a obligat Emilian Pavliuc și Ludmila Pavliuc să demoleze șopronul pentru păstrarea lemnului ce le aparține cu drept de proprietate, cu amplasarea lui la o distanță minimă de doi metri de la hotarul gospodăriilor.

S-a obligat Emilian Pavliuc și Ludmila Pavliuc să defrișeze copacii de salcâm ce cresc în nemijlocita apropiere de gard.

S-a încasat de la Emilian Pavliuc și Ludmila Pavliuc în beneficiul Elizavetei Doroftei cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 775 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată concluzia instanței de fond privind respingerea acțiunii.

Instanța de apel a reținut că vecinătatea este o stare de fapt care generează anumite drepturi și obligații pentru proprietarii terenurilor sau altor bunuri imobile de unde se pot produce influențe reciproce. În același timp, abuzul de drept se săvârșește în cazul în care un proprietar își exercită în mod excesiv dreptul de proprietate și vecinătate.

La caz, instanța de apel a constatat că Elizaveta Doroftei, Emilian Pavliuc și Ludmila Pavliuc sunt proprietarii bunurilor imobile învecinate, fapt constatat prin hotărârea din 08 iulie 2014 a Judecătorei Ungheni, în partea menținută prin decizia din 09 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, fapt care în temeiul art. 126 alin. (3) din Codul de procedură civilă nu se cere a fi dovedit din nou.

Potrivit aceleiași hotărâri, s-a stabilit Pavliuc Emilian și Pavliuc Ludmila sunt proprietarii bunului imobil învecinat cu bunul imobil cu nr. cadastral xxxx, amplasat în s. xxxx ce aparține cu drept proprietate lui Doroftei Elizaveta (f.d.13). Acest fapt rezultă și din contractul de vânzare-cumpărare în temeiul căruia Emilian Pavliuc a procurat la 21 iunie 1979 de la Parascan Alexandr casa de locuit, precum și șură/casă din lampaci/amplasate pe terenul cu suprafața de 1500 m.p. (f.d.38- 40), confirmarea nr.77 din 02 septembrie 2019, eliberată de Primarul com. Sculeni, Vasile Casian (f.d.28), potrivit căreia Pavliuc Emilian și Pavliuc Ludmila locuiesc pe str. Emil Loteanu nr. 2, vizavi de grădina publică din s. xxxx, extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor (f.d.37).

Astfel, instanța de apel a criticat argumentul instanței de fond precum că dreptul de proprietate al bunului imobil cu nr. cadastral xxxx amplasat în s. xxxx aparține exclusiv lui Anatolie Doroftei, obținut de către acesta în temeiul contractului de înstrăinare a imobilului cu condiția întreținerii pe viață or, în cazul înstrăinării bunului imobil cu condiția întreținerii pe viață, deși dobânditorul întreținerii intră în stăpânirea bunului la data încheierii contractului și înregistrării lui la oficiul cadastral teritorial, totuși proprietatea deplină asupra bunului se dobândește doar după decesul beneficiarului (Elizaveta Doroftei), în plus dobânditorul, Anatolie Doroftei nu are dreptul să vândă bunul atâta timp cât beneficiarul întreținerii este în viață.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat argumentul instanței de fond precum că nu a fost probat faptul că vecinii apelantei au construit după emiterea hotărârii judecătorești din 08 iulie 2014 un alt șopron mai aproape, deoarece planșele fotografice anexate la judecarea cauzei în ordine de apel nu vin să demonstreze distanța admisibilă, dar și faptul că prezența șurei, atentează în mod inadmisibil asupra terenului său or, din actele cauzei rezultă contrariul.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat în privința temeiniciei pretenției privind obligare a părților să demoleze șopronul pentru păstrarea lemnului cu amplasarea lui la o distanță minimă de la hotarul gospodăriilor învecinate, având în vedere că actele cauzei demonstrează cu certitudine existența șurei și faptul că prezența acesteia atentează inadmisibil asupra terenului proprietarului, în condițiile în care acoperișul acesteia este înclinat spre hotar și în timpul ploilor apa se scurge sub peretele casei de locuit a Elizavetei Doroftei (f.d.11), deși conform normei legale aceasta urmează să cadă pe teritoriul proprietarului.

La fel, s-a constatat și faptul nerespectării de către intimații a distanței minime de 2 metri de plantare a arborilor față de linia de hotar. Or, potrivit dispozițiilor art.

598 alin. (1), (3) din Codul civil, orice construcție, lucrare sau plantație se poate face de către proprietarul terenului numai cu respectarea unei distanțe minime de 60 de cm față de linia de hotar, dacă nu se prevede altfel prin lege sau regulamentul de urbanism, astfel încât să nu se aducă atingere drepturilor proprietarului vecin. Arborii, cu excepția celor mai mici de doi metri, a plantațiilor și a gardurilor vii, trebuie sădiți la distanța stipulată de lege, de regulamentul de urbanism sau de obiceiul locului, dar care să nu fie mai mică de 2 metri de linia de hotar. Iar, în caz de nerespectare a distanței prevăzute la alin. (1) și (2), proprietarul vecin este îndreptățit să ceară demolarea construcției sau scoaterea ori tăierea la înălțimea convenită a arborilor, plantațiilor ori gardurilor pe cheltuiala proprietarului terenului pe care acestea sânt ridicate.

Prin urmare, instanța de apel a notat că intimații Pavliuc Emilian, Pavliuc Ludmila au neglijat repetat prevederile legale, ceea ce denotă rea credință acestora or, anterior acțiunile intimaților Pavliuc Emilian, Pavliuc Ludmila au mai fost obiect de examinare judiciară fiind dispusă demolarea, ca ulterior din nou să instaleze o nouă sură cu nerespectarea distanței minime.

Drept urmare, instanța de apel a admis pretenția privind obligare a pârâților să defrișeze copacii de salcâm ce cresc în nemijlocita apropiere de gard.

Instanța de apel a respins pretenția privind repararea prejudiciului moral în cuantum de 3500 lei, menționând că prevederile art. 2036 alin.(1) din Codul civil, invocate de reclamantă, nu sunt aplicabile raportului juridic dat de reparare a prejudiciului moral. În acest context, instanța de apel a remarcat că deși persoana trece prin suferințe în multe situații din viață, inclusiv în cazul faptelor ilicite la care este expusă, aceasta încă nu o îndreptățește să solicite despăgubiri. Persoana o poate cere doar în cazurile prevăzute de lege și în condițiile legale privind răspunderea.

Prin prisma art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a dispus încasarea din contul intimaților a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 775 de lei.

Prin încheierea din 15 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a corectat eroarea materială din decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021, prin înlocuirea sintagmei „Pavliuc Pavel” cu „Pavliuc Emilian” (f.d. 203-205, vol. I).

La 17 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ulterior la 13 februarie 2022, Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc, au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat casarea integrală a deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 15 februarie 2021, cu remiterea cauzei spre reexaminare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc și-au manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel menționând că, judecarea cauzei în ordine de apel a avut loc fără citarea lor, fiindu-le încălcat dreptul garantat de acces liber la justiție, la apărare și la un proces echitabil.

Recurenții susțin că la 29 decembrie 2021 au fost citați de către executorul judecătoresc Anatolie Ursu pentru a-i informa despre intentarea procedurii de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2021.

Recurenții au relatat că, atât în decizia instanței de apel, în titlul executoriu și în încheierea executorului judecătoresc s-au admis erori materiale importante, punând în sarcina decedatului Pavliuc Pavel care nu este parte pe dosar, acțiuni de demolare a șopronului și defrișare a copacilor, iar lui Pavliuc Emilian achitarea prejudiciului material și moral. Asemenea greșeli sunt și în titlul executoriu emis de

Judecătoria Ungheni, cât și în încheierea executorului judecătoresc Anatol Ursu din 27 decembrie 2021.

În încheierea executorului judecătoresc Anatol Ursu la pct.2 s-a pus în sarcina lui Pavliuc Pavel demolarea șopronului, amplasarea acestuia la 2 metri distanță de gard și defrișarea arborilor crescuți samavolnic. Este absolut evident faptul că toate actele emise de organele competente de drept, sunt greșite și respectiv pasibile de anulare.

Recurenții au susținut că, copacii care cresc în apropierea gardului comun, nu au fost plantați de cineva, situație care nu dovedește o careva intenție a lui Emilian Pavliuc și Ludmila Pavliuc de a crea impedimente vecinei Elizaveta Doroftei.

La 06 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimăteii copia cererii de recurs depusă de către Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 16, vol. II).

Prin referința depusă la 18 aprilie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Elizaveta Doroftei a solicitat respingerea recursului declarat de Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc, ca neîntemeiat și tardiv.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 28 septembrie 2021, iar copia deciziei integrale a fost expediată în adresa participanților la proces la 20 noiembrie 2021 (f.d. 187, vol. I), însă date privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul declarat de Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc, este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă or, la materialele cauzei lipsește dovada comunicării deciziei contestate.

Din considerentele enunțate nu poate fi reținută critica intimăteii precum că recursul declarat de Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc este tardiv.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin încheierea din 15 iunie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost considerat admisibil recursul declarat de către Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc, împotriva deciziei din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, și transmis Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

În temeiul art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b), (4) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că în recursul declarat de Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc, unul din temeiuri constituie neînștiințarea legală despre ședința de judecată a instanței de apel și astfel încălcarea drepturilor procedurale garantate atât de legislația națională, cât și de cea internațională.

La caz, s-a stabilit că după restituirea cauzei la rejudecare, dispusă prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, cauza a fost numită spre examinare în instanța de apel pentru data de 06 aprilie 2021, ora 10:30 (f.d.159, vol. I).

În conformitate cu art. 102 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

În conformitate cu art. 105 alin. (5) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Materialele cauzei atestă că, în adresa participanților la proces, a fost expediată citația, prin care au fost înștiințați despre faptul că la data de 06 aprilie 2019, ora

10:30, în sala nr. 9, etajul 2 va avea loc examinarea cererii de apel depusă de Doroftei Elizaveta împotriva hotărârii din 16 octombrie 2019 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central (f.d.160, vol. I). Citația fiind recepționată de Pavliuc Ludmila și Pavliuc Emilian la 09 februarie 2021, potrivit avizului de recepție DS8001020246AS (f.d.164, vol. I).

Însă, ședința stabilită pentru data de 06 aprilie 2021, ora 10:30, nu a avut loc din motivul emiterii Dispoziției Curții de Apel Chișinău nr. 14 din 02 aprilie 2021 privind organizarea activității instanței (f.d. 162, vol. I).

Următoarea ședință a fost numită pentru data de 28 septembrie 2021, ora 10:30 (f.d. 163, vol. I), însă la materialele cauzei lipsește dovada citării legale a părților în proces.

Totodată, din procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 28 septembrie 2021, urmează că Pavliuc Ludmila și Pavliuc Emilian nu au fost prezenți, iar instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora, menționând că la materialele cauzei există dovada citării legale (f.d. 168-16, vol. I).

Colegiul lărgit consideră ca fiind eronată concluzia instanței de apel referitor la faptul că lipsa înștiințării urmează a fi considerată ca fiind citare legală a părții în proces.

Colegiul precizează că aplicabile la caz sînt prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură, conform căruia cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire.

Astfel, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel urma să amâne ședința de judecată și să întreprindă măsurile necesare privind înștiințarea Ludmillei Pavliuc și a lui Pavliuc Emilian despre examinarea cererii de apel depusă de Doroftei Elizaveta.

La caz, Colegiul relevă că art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă acordă dreptul instanței de apel de a judeca apelul în lipsa apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, doar în cazul în care aceștia sunt citați legal despre locul, data și ora ședinței.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul lărgit constată că instanța de apel a examinat cauza în lipsa Ludmillei Pavliuc și a lui Pavliuc Emilian, fără a fi respectată procedura legală de citare, încălcând astfel dreptul ultimilor la un proces echitabil și principiul egalității armelor, neasigurând dreptul recurenților de a fi prezenți în ședința de judecată a instanței de apel, de a prezenta probe, precum și de a participa la dezbaterile judiciare, de a înainta obiecții și a da explicații.

Deci judecând cauza în ordine de apel în lipsa Ludmillei Pavliuc și a lui Pavliuc Emilian, instanța de apel nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, care presupune posibilitatea de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare, prin urmare fiind admisă încălcarea prevederilor art. 26 și 27 din Codul de procedură civilă.

Or, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, care presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Conform art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor ale părților litigante. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza într-o situație egală în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Aceste principii includ și dreptul părții de a fi reprezentată în proces de către o persoană calificată în domeniul dreptului, cu atât mai mult că legislația procesuală națională declară acest drept.

În practica sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în practică, instanțele naționale nu acceptă în calitate de probă suficientă expedierea unei scrisori de către instanță, dar solicită dovada înmânării (cauza *Russu vs. Moldova*, hotărârea din 13 noiembrie 2008).

În cauza *Bucuria vs. Moldova* (hotărârea din 05 ianuarie 2010), Curtea a reiterat că examinarea cauzei în lipsa reclamantului, în privința căruia nu era dovada de înmânare a citației, acestuia nu i s-a oferit posibilitatea de a-și susține complet cauza în fața Curții Supreme de Justiție.

Într-o altă cauză, Curtea a constatat încălcarea articolului 6 § 1 în rezultatul omisiunii Curții Supreme de Justiție de a cita reclamantii la ședința de judecată. Curtea a notat că este o chestiune de echitate a procedurilor, o astfel de reexaminare nu ar fi trebuit să fie făcută fără a i se acorda reclamantului șansa de a-și prezenta poziția, mai ales având în vedere că celelalte părți la proces au fost prezente la ședință și au avut posibilitatea de a-și expune opiniile (cauza *Kenzie Global Limited Ltd. vs. Moldova*).

Astfel, în condițiile în care participanții la proces au fost privați de dreptul de a participa la examinarea cauzei în ordine de apel, cauza fiind examinată în lipsă, fapt care servește drept temei de casare a deciziei contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Sub aspectul celor relatate, având în vedere că încălcarea normelor de drept procedural atrage după sine casarea deciziei, instanța de recurs nu va mai analiza celelalte motive invocate prin cererea de recurs, care vizează și fondul cauzei.

Astfel, din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Ludmila Pavliuc și Emilian Pavliuc.

Se casează integral decizia din 28 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Elizaveta Doroftei împotriva lui Emilian Pavliuc și Ludmilei Pavliuc cu privire la obligarea

demolării bunului, defrișarea copacilor și repararea prejudiciului moral și se trimite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Mariana Pitic

Nina Vascan

Aliona Miton

Victor Burduh